

EPILOGUS

1941. július harmincadika van, a dátum, amikor angol kiadómnak ígértem, hogy leírom e kézirat utolsó szavát. Meztelen vagyok, és egyedül vagyok Hampton Manor-i, virginiai szobámban. A tükörhöz lépve szemtől szemben láthattam Salvador Dalit, akit egyedül én ismerek bensőségesen, immár harminchat éve. A hajam még mindig szép ébenfekete, melyet annyira szeretek. Még egyetlen tyúkszem sincs a lábamon. A karom, a lábam, a törzsem most is ugyanolyan, mint a dicsőséges kamaszé, aki voltam. A hasam alig öltött enyhe konvex ívet, mely egyáltalán nincs ellenemre. Nem áll küszöbön sem egy kínai utazás, sem a válás. Arra sem gondolok, hogy öngyilkos legyek, vagy levessem magam a mélybe, kétségbeesetten kapaszkodva egy selyem ejtőernyő puha és langyos placentájába. Senkivel sincs kedvem párbajozni. Már csak két dolgot kívánok. Szeretni Galát, a feleségemet, és tudni megöregedni, elsajátítani ezt a kényes művészetet, mely sok más ember számára oly elérhetetlen.

És téged is, szeretett Európám, remélem, hamarosan viszontlátlak, kissé megöregedve a sok próbatételben. Gyermekként tudtam gonosz lenni, és a rossz árnyékában növekedni. Most is szeretek szenvedést okozni. De egy ideje tudom, hogy kezdem szeretni a nőt, akit hét évvel ezelőtt feleségül vettem. Sőt, kezdem a római katolikus anyaszentegyház utasításai szerint szeretni őt, és azt mondhatom magamnak, mint Unamuno, aki megadta e szeretet definícióját: „Ha a feleségednek fáj a bal lába, érezned kell a fájdalmat a bal lábadban.”

Megírtam ezt a hosszú könyvet az életem titkairól, mert egyedül így érhettem el, hogy meghallgassanak. Én pedig azt akarom, hogy az egész világ halljon, mert én vagyok a háború utáni Európa legrepresentatívabb megtestesülése, megéltem minden kalandot, minden tapasztalatot, minden drámát. A szürrealista forradalom szabadharcosaként napról napra megtapasztaltam a dialektikus materializmus, illetve a vér és a faj mítoszában alapuló nemzeti-szocializmus, eme álfilozofikus doktrínák fejlődésének legapróbb intellektuális következményeit is. A teológiának sincs előttem titka. Az elmém sietett, hogy első legyen mindenben, előbb értsen meg mindent, még ha rendkívüli felfedezéseiért kemény munkával vagy a legegztáltabb szenvedélyemmel kellett is fizetnem.

Egy spanyol fanatizmusával vettem részt minden spekulatív kutatásban, még a legellentétebbekben is, de soha életemben nem voltam hajlandó csatlakozni egyetlen politikai párthoz sem, bármilyen ideológiát is hirdetett. És hogyan vállalhatnám ma, amikor a politika hagyja, hogy a vallás felfalja?

1929 óta fáradhatatlanul tanulmányoztam az elmúlt száz év tudományos felfedezéseit és fejlődését. Bár egyre borzalmasabb specializálódása miatt emberileg lehetetlen volt minden titkát kifürkészni, ösztönösen megértettem irányultságát és ontológiai jelentését. Annyi minden között, mely örökre megmagyarázhatatlan titok marad, egyetlen igazság áll, annál is erősebben és hatalmasabban: egyetlen filozófiai, erkölcsi, esztétikai vagy biológiai felfedezés sem engedi istent tagadni. Sőt, az idő felett, melynek falait a tudósok felépítették, nincs más tető, csak az isteni menny.

A menny! Teljességre áhítozó lelkem végig ezt kereste életemben, mely zavarosnak, s néhányak számára kénkövesnek tűnhetett. A menny! Balsors vár arra, aki ezt nem érti meg.

Amikor életemben először láttam egy nő szőrtelenített hónalját, a mennyországot kerestem; amikor a mankómmal meglöktem a döglött sünöm rothadó, férgektől hemzsegő testét, a mennyországot kerestem.

És mi a menny? Gala már valóság!

A menny se nem fönt van, se nem lent, sem jobbra, sem balra, a menny pontosan annak az embernek a mellkasa közepén van, akinek van Hite.

SALVADOR DALÍ
Hampton Manor, pontosan délben

U.i. – Még nincs hitem, és félek, hogy menny nélkül halok meg.